EDUSKUNTA
Maa- ja
metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi



**Asia: Asia: E 104/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: Maatalouden sukupolvenvaihdosstrategiasta**

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston selvityksestä maatalouden sukupolvenvaihdosstrategiasta ja lausuu seuraavaa:

Komission julkaisema strategia on askel oikeaan suuntaan ja tavoite lisätä nuorten viljelijöiden määrää EU:ssa on perusteltu. Myös Suomessa tarvitaan lisää nuoria ja uusia viljelijöitä. Siksi sukupolvenvaihdosten tukeminen maataloudessa on jatkossakin keskeistä. MTK pitää kuitenkin tärkeänä, että rahoituksen kohdentamisesta komission suosittelemasta vähintään kuuden prosentin allokaatiosta käydään huolellinen keskustelu. Rahoitusosuuden kasvun tulisi seurata nuorten viljelijöiden osuuden kasvua kohti tavoiteltua 24 prosentin tasoa. Pelkästään nuorille viljelijöille kohdennettuna kuusi prosenttia yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta on MTK:n näkökulmasta liian suuri osuus, jos kokonaisuuteen ei sisälly vaikuttavia toimia myös luopujille ja nuorten viljelijöiden osuus pysyy nykyisellä tasolla. Jo nykyinen tukimalli kasvattaa riskiä siitä, että nuorten viljelijöiden erilaisten tukien maksun päättyessä taloudellinen arki muodostuu kohtuuttoman vaikeaksi. Osin tilanteeseen vaikuttaa nykyisen järjestelmän aikapaine tilan haltuunottoon ja merkittäviin investointeihin yrittäjyyden ensimmäisten vuosien aikana.

MTK korostaa keskeistä olevan, mihin kuuden prosentin rahoitusosuus käytännössä kohdentuu. Rahoituksen painottaminen erilaisiin riskienhallintamekanismeihin ei ole Suomen näkökulmasta vaikuttavaa eikä linjassa maatalouslinjausten tavoitteiden kanssa. Sillä kyseiset mekanismit ”laukeavat” harvoin ja sitovat resursseja pois varsinaisista rakennetta parantavista toimista. Käynnistyspaketin osalta tuen tulisi olla tarkoituksenmukaisesti kohdennettua ja tukijärjestelmää tulisi kehittää lisäämällä sen ajallista joustavuutta sekä parantamalla tukien rakennetta. Samalla on vältettävä tukien pääomittumista pellon hintoihin. Lisäksi erilaiset omistusmuodot on huomioitava tukien kohdentamisessa tasapuolisesti.

Eläkeiän ylittäneiden viljelijöiden rajaaminen perustulotuen ulkopuolelle vuoteen 2032 mennessä nähdään nuorten kannalta oikeansuuntaisena toimena. Nuoriin kohdistuvien toimien rinnalle uuteen tukikauteen pitää saada myös luopujiin kohdistuvia heidän saattamisekseen pois elinkeinosta. Perustulotuen maksamisen kytkeminen viljelijän ikään toimisi vahvana kannusteena hallittuihin ja oikea-aikaisiin sukupolvenvaihdoksiin. Kyse ei ole ikäryhmän rajaamisesta pois, vaan rakenteellisen vinouman korjaamisesta. Luopujat ovat omistajanvaihdosten portinvartijoita. Ilman heihin kohdistuvia kannustimia järjestelmä ei muutu. MTK katsoo, että sukupolvenvaihdoksia ei voida edistää vaikuttavasti, jos paine kohdistuu yksinomaan nuoriin. Luopujiin kohdistuvia toimia voitaisiin osin toteuttaa myös kuuden prosentin rahoituskehyksen puitteissa esimerkiksi vaiheittaista luopumista tai mentorointiin perustuvia malleja kehittämällä. Samalla on tärkeää tunnistaa ja säilyttää

**Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry**
PL 510 (Simonkatu 6) • 00101 Helsinki
Puhelin 020 4131 • Faksi 020 413 2425
Y-tunnus 0215194-5 • www.mtk.fi

**Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK)**
PO Box 510 (Simonkatu 6) • FI-00101 Helsinki
Telephone +358 20 4131 • Fax +358 20 413 2425
Business code 0215194-5 • www.mtk.fi

toimivat kansalliset järjestelmät. Suomessa lomitus on STM:n kautta rahoitettu ja MTK painottaa nykyisen järjestelmän säilyttämisen tärkeyttä.

MTK pitää komission esittämää ajatusta tilan ulkopuolisten jatkajien erityisestä huomioinnin tarpeesta sekä maataloussektorin sukupuolivinouman korjaamista koskevia tavoitteita tervetulleina. Suomesta ei löydy valmista palvelumallia tilojen ulkopuolisten jatkajien kanssa tehtävien tai muutoin kansallisesta perinteestä poikkeavien sukupolvenvaihdosten fasilitoimiseksi. Esimerkiksi Irlannin “Land mobility service” on toimintamalli, jonka laaja jalkautuminen kaikkiin jäsenmaihin olisi erinomaisen toivottava kehitys. Tämä tukisi erityisesti niitä tiloja, joilla ei perheen sisältä löydy omia jatkajia. Tämän lisäksi rahoituksen saatavuus ja erityisesti vakuuksiin liittyvät kysymykset muodostavat keskeisen ongelman perinteisestä poikkeavissa sukupolvenvaihdoksissa. MTK toivoo komission suunnalta aidosti toimivia toimia rahoituksen saatavuuden parantamiseksi, sillä nykyiset EIP:n lainat ja niiden ehdot eivät kaikilta osin vastaa tähän tarpeeseen.

Selvitykseen kirjatuista Suomen kannoista MTK on käytännössä kaikilta osin samaa mieltä. Olemme huolissamme nykyisestä Itä-Suomen maatalouden elinvoimaisuudesta ja myönnettyjen aloitustukien vähäisestä määrästä. Tavoitteeseen osaamisen ja koulutuksen parantamisesta suhteudumme myös myönteisesti.

Sukupolvenvaihdosstrategia on osa tulevan ohjelmakauden maatalouspolitiikkaa ja valmistelutyö on vasta alussa. Maatalouspolitiikka ei kuitenkaan ole ainoa nuorten päätöksiin vaikuttava tekijä, vaan olennaisia vaikuttimia ovat alan yleinen imago, kannattavuus, tulevaisuudennäkymät, tilan kehittämismahdollisuudet, viljelijöiden arvostus yleisesti, palveluiden saatavuus maaseudulla ja erityisesti elintarvikemarkkinoiden toimivuus. MTK tuo aktiivisesti esiin edunvalvontatyössään suomalaisten nuorten viljelijöiden kannalta keskeisiä rakenteellisia kysymyksiä, jotta sukupolvenvaihdoksia voidaan edistää aidosti vaikuttavin keinoin ja maataloussektori säilyy elinvoimaisena ja houkuttelevana myös tulevaisuudessa.

Helsingissä 5.2.2026

**MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY**

Juha Lappalainen
Tutkimuspäällikkö